

Nowe zabytki w Muzeum Historycznym w Białymstoku

**„Widok wzdłuż ul. Sosnowej w Białymstoku” Stanisławy Centnerszwerowej i „Feieramt” Zygmunta Bobowskiego - o te dwa obrazy wzbogaciły się zbiory Muzeum Historycznego (oddz. Muzeum Podlaskiego) w Białymstoku. Nowe nabytki zaprezentował we wtorek ( 02.07.) dyrektor instytucji Andrzej Lechowski**

### **Zatrzymany kadr miasta, które za chwilę zginie**

Namalowany w latach 1939-41 obraz Stanisławy Centnerszwerowej został zakupiony przez Muzeum na aukcji w Monachium.

Przedstawia nieistniejący już fragment ulicy Sosnowej w przedwojennym Białymstoku. Po lewej stronie widać charakterystyczne dla budownictwa tego okresu i tych dzielnic parterowe budynki ustawione szczytem do ulicy. Po prawej stronie biegnie bielony mur ceglany przykryty dachówką. Widać za nim zielen, ale jest to mur cmentarza rabinackiego założonego w drugiej połowie XVIII w. na którym spoczęli m.in. najwybitniejsi przedstawiciele białostockich Żydów.

- Jest to dla nas obraz, który pozwala snuć pewną narrację o okresie Białegostoku z czasów okupacji sowieckiej, z lat 1939-41 – podkreśla Andrzej Lechowski – To czas bardzo słabo udokumentowany zarówno w zbiorach muzealnych jak i archiwach. Obraz Centnerszwerowej tchnie spokojem, jak mówi dyrektor Lechowski - Jest na nim pewna iluzja stabilizacji, to zatrzymany kadr miasta, które za chwilę zginie.

Stanisława Centnerszwerowa wraz z mężem – pianistą zostali zabici w białostockim getcie w 1943r.

**Obraz Zygmunta Bobowskiego „Feieramt”**

Namalowany w 1937 r olej, został zakupiony ze zbiorów prywatnych. Przedstawia mężczyznę w trakcie przerwy podczas prac polowych i konia zaprzęzonego w bronę.

- To obraz dość nowocześnie malowany, zdecydowanymi pociągnięciami pędzla, też ładnie skomponowany o dość ciekawej kontrastowej kompozycji kolorystycznej – mówił podczas prezentacji dyrektor Lechowski.

Zygmunt Bobowski studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie u Miłosza Kotarbińskiego, należał do komunizującego ugrupowania Czapka Frygijska. - Do Białegostoku przybył we wrześniu w 1939 r już jako pełnokrwisty komunista – mówił Andrzej Lechowski - Był jednym z pierwszych członków PPR. Dość szybko przedostał się do Warszawy i wstąpił do Gwardii Ludowej im L. Waryńskiego, to był oddział do wykonywania wyroków śmierci na konfidentach i nie tylko – mówił Andrzej Lechowski - Jak widać życiorys Zygmunta Bobowskiego nie jest specjalnie budujący – dodał.

Dyrektor Muzeum Podlaskiego podkreśla, że choć obraz Bobowskiego nie powstał w Białymstoku, to wpisuje się w opowieść o mieście podczas okupacji sowieckiej, „gdzie przybywają do miasta różni ludzie o rozmaitych planach i rozmaicie potem układają się im dalsze życie” .

\*\*\*

Stanisława Centnerszwerowa urodziła się w 1889 w Warszawie, zginęła w getcie białostockim w 1943 r. Malarstwa uczyła się w Paryżu. Wystawiała prace w Paryskim Salonie Niezależnych.

Jej twórczość, a szczególnie pejzaże cieszyły się uznaniem. W 1924, 1927 i 1929 r. miała indywidualne wystawy w Polsce.

Związana była z Żydowskim Towarzystwem Krzewienia Sztuk Pięknych.

\*\*\*

Zygmunt Bobowski (1902-1943), malarz i rysownik, studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie u Miłosza Kotarbińskiego, należał do ugrupowania Czapka Frygijska, z której członkami przyjaźnił się Alfons Karny. We wrześniu 1939 r. przybył do Białegostoku, brał udział w wystawie wiosną 1940 r. Większość jego prac została zniszczona w czasie wojny, kilka portretów jest w posiadaniu Żydowskiego Instytutu Historycznego.

*ak*